Životné jubileum

Dňa 22. novembra 1974 sa **dožil náš brat kurátor a kostolník** JOZEF FURÍN zo ZÁVADKY **päťdesiatich rokov svojho života.** Náš jubilant je civilným povolaním baník. Svoju prácu si vykonáva statočne a rád pracuje i ako pravoslávny kurátor a kostolník. Treba vyzdvihnúť, že spolu s ostatnými kurátormi v krízových rokoch 1968-69 zostal verný svojej pradedovskej pravoslávnej cirkvi. Do jeho občianskej práce i do práce na prospech pravoslávnej cirkvi Vám prajeme, brat Jozef, veľa zdravia, šťastia a Božieho požehnania.

Na mnohaja i blahaja lita!

Pri príležitosti slávneho sviatku Narodenia Spasiteľa nášho Isusa Christa dovoľujeme si Vám všetkým, naši drahí čitatelia, pravoslávni veriaci a naši priaznivci, čo najúprimnejšie blahoželať. Nech Vám novonarodený Isus Christos prinesie pokoj vo Vašom živote, na pracovisku i v rodine, nech Vás tento Jeho mier sprevádza po celý rok 1975, do ktorého čoskoro vstúpime. Redakcia

Správy zo života pravoslávnych cirkví vo svete.

BULHARSKO.

Z osobnej iniciatívy J. Sv. bulharského patriarchu Maxima rozhodnutím Posvätnej synody bulharskej pravoslávnej cirkvi bol zriadený od 1. júla Cirkevne historický a archívny inštitút pri bulharskej patriarchii. Jeho riaditeľom bol vymenovaný prof. kandidát bohoslovia Todor Sobev. Podľa noriem a metód modernej historickej a archívnej práce bude študovaná dokumentácia bulharskej pravoslávnej cirkvi a pozornosť bude venovaná i pravoslávju svetovému, ekumenizmu a mierovej činnosti cirkvi. Hlavnou náplňou bude štúdium materiálov, vedecké spracúvanie, klasifikácia a vydávanie ohromného cirkevne historického archívu, (čo bude podnetom i pre naše rady, ako o tom hovorili i niektoré naše celocirkevné snemy).

Budúce číslo vyjde 10. januára 1975

Vydáva: Pravoslávna cirkev v Československu, Prešov, v CN Bratislava. Redakcia: Prešov, Slovenskej republiky rád č. 1, tel. 313 79. Vedie red. rada Vedúci a zodp. redaktor prof. dr. P. Kernaševič. Technický red.: prot. R. Ferenc. Vychádza 12-krát do roka. Tlačia Dukelské tlačiarne, národný podnik, Prešov. Ročné predplatné 12 Kčs, jednotlivé číslo 1 Kčs. Rozširuje PNS. Objednávky prijíma každý poštový úrad a doručovateľ. Zahraničná objednávku treba adresovať: PNS — Ústr. expedícia tlače, Bratislava, Gottwaldovo nám. č. 48 — Povolené SÚTI 15/8 z 27. 12. 1972.

ODKAZ sv. CYRILA A METODA

ROČNÍK XX. — ORGÁN PRAVOSLÁVNEJ CIRKVI — č. 12/1974

Detská príloha nášho Odkazu

Milé deti, zdravím vás vianočným pozdravom — Christos raždajetsja! Najprv došlú poštu:

„V tieto radostné dni narodenia Pána nášho Isusa Christa z Prečistej Panny Márie dovoľujem si vás pozdraviť prostredníctvom Detskej prílohy Odkazu sv. Cyrila a Metoda a zaželať vám dobrého zdravia a hojnej Božej milosti, milí priatelia — pravoslávne deti v mojej vlasti — Československu. Christos raždajetsja — váš malý americký krajan Valerián Havrila".

Ďakujeme Valeriánovi za srdečné pozdravy a želáme mu tiež všetko najlepšie a aby pod stromčekom našiel to, po čom najviac túži.

Vianoce, Vianoce prichádzajú, vo vode sa kapor hádže, tajné skrýše maminej skrine sú plné, už len stromček zapáliť a je to tu: milé, dlhoočakávané rodinné sviatky — Narodenie Isusa Christa. Niekedy bývali Vianoce i so snehom, to asi (píšem mesiac vopred a oteplilo sa) tohto roku nebude. Ale i tak budú určite krásne, ak si ich krásnymi pripravíte. Teda nielen uprataný byt a čisté okná, ale vyspovedaný človek s čistou dušou ľahšie prijme nepochopiteľný fakt vtelenia Isusa Christa.

Zamyslite sa teda, než sa to začne, nad stavom svojho svedomia a dajte si i tieto veci do poriadku. Veď privítate Dieťa — ako ináč, ako čistí? Je zaujímavé, že hoci každoročne oslavujeme Vianoce, sú nám rovnako tajuplné a záhadné. A máme ich radi, tešíme sa.

Narodil sa Spasiteľ v jaskyni na sene, zabudnutý, hoci dávno predtým prorokovaný. Poznal iba jedinú ľudskú lásku, a to lásku svojej Prečistej Matky. Ináč ležal pred Ním horký život, nezávideniahodný, plný prenasledovania, alebo nepochopenia i od tých najbližších. Veď ani všetci apoštoli Ho nepochopili a očakávali od Neho všetko iné, len nie smrť na kríži. Matka vedela, mala Syna a On mal ju.

Vianočné ovzdušie je naozaj plné radosti, ale keďže poznáme i ďalší pozemský život vteleného Christa, vnáša to do Vianoc i trocha smútku. Ale nedajte mu zvíťaziť, veď Vianoce sú sviatkami radosti.

Pripravte si darčeky pre každého člena rodiny, nech sa nik neurazí, pekne ich zabaľte a za to, čo dostanete, nezabudnite poďakovať.

Nemajte vopred veľké nároky na dary. I malý darček je symbolom Vianoc, i ten je cenný, ak je darovaný z úprimného srdca.

Nuž teda, šťastlivé, veselé, radostné sviatky Christovho narodenia, duševnú pohodu vám a celým vašim rodinám z celého srdca praje

Vaša teta Helena

„Diva dnes Presuščestvennaho raždajet" . . . (kondak sviatku)

Vianočné posolstvo

POSVÄTNEJ SYNODY PRAVOSLÁVNEJ CIRKVI V ČESKOSLOVENSKU VERIACIM A DUCHOVENSTVU

Dôstojní otcovia, bratia a sestry!

S radostnými pocitmi prežívame vianočné obdobie, v ktorom si pripomíname a oslavujeme slávne narodenie Spasiteľovo. O význame vtelenia Syna Božieho svedčí On sám prekrásnymi slovami, ktoré nás naplňajú istotou a pevnou nádejou: „Lebo tak Boh miloval svet, že svojho jednorodeného Syna dal, aby nik, kto verí v Neho, nezahynul, ale mal večný život" (Ján 3, 16).

Z Božích rúk vyšiel vesmír, svet, všetko tvorstvo a sám človek, koruna stvorenia. Stvoriteľ však po akte stvorenia neprerušil svoj kladný vzťah voči stvorenému. Základom Božieho vzťahu voči svetu a človeku je láska, ktorá miluje svet svojou Prozreteľnosťou.

Dôkazom toho je fakt, že Boh neopustil človeka, i keď tento zneužil danú slobodu, upadol do stavu previnenia a ohrozil svoj život, svoju spásu, ale tiež existenciu sveta. Nebeský Otec, keď nastala plnosť času, posiela svojho jednorodeného Syna, aby človeka vyslobodil z negatívneho hriechu sebectva, pôžitkárstva a nepriateľstva. Avšak Spasiteľ mu prináša oveľa viac. Poskytuje človeku možnosť, aby sa stal dieťaťom Božím, poskytuje mu obožnenie. Je ale na nás, aby sme prijali spasiteľné dielo Christovo, aby sme sa stali nielen dedičmi Jeho odkazu, ale spolupracovníkmi Božími vo veci spasenia.

Spása a večný život, ktorý sa začína už na zemi, nie je len súkromnou a individuálnou záležitosťou. Nemôžeme ich dosiahnuť bez spoločenstva s bratmi v cirkvi Pánovej.

Toto kresťanské obcovanie ľudu Božieho znamená nielen výdatnú pomoc, ale veľmi určitý záväzok. Podľa vzoru Božieho vzťahu k svetu a človeku, vyjadreného tvorčou láskou, máme i my, veriaci ľudia, vytvárať svoj vzťah k blížnemu a k celému svetu.

Príklad vteleného Spasiteľa kladie nám na srdce lásku ako prvú a základnú kresťanskú cnosť, ktorá je poznávacím znamením ozajstných nasledovníkov Isusa Christa. Táto láska otvára naše oči. Človek, ňou zachvátený, už nevidí len seba, svoje starosti, bolesti a želania, ale vidí svoje okolie. Nechodí nevšímavo okolo svojich blížnych a okolo konkrétnych bolestí sveta. Tieto ťažkosti sú zapríčinené nedostatkom ľudskosti. Na svete sú ešte oblasti a zeme, kde panuje nespravodlivosť, nepriateľstvo a kde sa

rozmnožuje bolesť a vládnu ťažké životné podmienky. Na riešení týchto problémov sa majú aktívne zúčastňovať a angažovať kresťania. Uvedomujeme si, že riešenie nie je možné bez nastolenia spravodlivého mieru a vytvorenia humánnych štruktúr ľudskej spoločnosti, ako to vidíme v našom socialistickom zriadení. Preto i naša cirkev podporuje a zúčastňuje sa na mierovom hnutí kresťanov, Kresťanskej mierovej konferencii, ktorá burcuje svedomie cirkví a veriacich dnes už na celom svete. Preto verní odkazu nášho národného mučeníka biskupa Gorazda, ktorý položil život na oltár vlasti, naši veriaci obetavo pracujú pri budovaní našej drahej vlasti, ktorá bude roku 1975 oslavovať tridsiate výročie svojho oslobodenia spod poroby nacistickej, hrdinstvom sovietskych a našich bojovníkov za slobodu. Touto mierovou, cirkevnou a vlasteneckou aktivitou prejavujú veriaci svoju zodpovednosť a lásku k svetu a človeku.

Bratia a sestry, tieto myšlienky nech spoločne so zbožnou vianočnou radosťou naplňajú naše srdcia v ten veľký a slávny deň Narodenia Christovho. Jedine tvorčia láska k blížnemu nám dáva právo na vianočnú radosť a právo tešiť sa z narodenia svojho Spasiteľa. Blahoželáme Vám k tomuto veľkému sviatku narodenia Betlehemského Dieťaťa a nech Jeho milosť a prozreteľnosť nás sprevádza i v nastávajúcom občianskom roku 1975 a posilňuje nás v našej práci pre blaho všetkých a spásu našu!

S láskou v Christu vtelenom

† Dorotej,
metropolita pražský
a celého Československa

† Cyril,
biskup michalovský

† Nikolaj,
biskup prešovský,
námestník metropolitu

Praha, Narodenie Christovo 1974.

„Zvestujem vám veľkú radosť..." (Luk. 2, 10-11).

Anjel Boží zvestuje veľkú radosť, lebo dnes sa narodil Spasiteľ Isus Christos. — Boh je láska a ukazuje túto lásku tak, že poslela svojho jednorodeného Syna na zem, aby spasil ľudí. Ľudia si takúto obrovskú milosť nezaslúžili. Je to dielo bezhraničnej milosti Božej. Ešte prorok Izaiáš povedal, že Dieťa sa nám narodí, Syn nám bude daný a vysvetľuje, ako sa to stane, kto to urobí: **„Horlivosť Pánova to urobí"** (Iz. 9, 7). To znamená, že láska Božia, ktorá si neželá smrti hriešnika, urobí to, že Syn Boží sa narodí na zemi. I sám Spasiteľ objasnil toto tajomstvo, keď povedal: **„Lebo tak Boh miloval svet, že svojho jednorodeného Syna dal, aby nik, kto verí v Neho, nezahynul, ale mal večný život"** (Ján 3, 16).

Naša radosť je o to väčšia, že Syn Boží prijal na seba ľudské telo a narodil sa v Betleheme, aby spasil všetkých ľudí od hriechu, skazy a večnej smrti — večného odsúdenia za hriech. Apoštol Pavel: **„A tak teda, ako vinou pádu jedného došlo k zatrateniu všetkých ľudí, tak zásluhou jedného ospravedlňujúceho skutku došlo k životodarnému ospravedlneniu všetkých ľudí"** (Rim. 5, 18). Isus Christos sa narodil na zemi, aby všetci, ktorí v Neho uveria, mali život večný. Preto tá radosť z narodenia Christovho je vesmírnou radosťou z večného života, zo spásy od hriechov.

„Slava vo vyšnich Bohu!" — budeme opakovať túto anjelskú pieseň ústami i srdcom, budeme ďakovať a oslavovať Boha Otca za Jeho nesmiernu milosť voči nám, hriešnym Jeho deťom. Z celého srdca a duše budeme ďakovať Bohu za Jeho lásku, ktorá prevyšuje naše rozumy, za to, že poslal Syna svojho jednorodeného, aby spasil človeka.

Modlime sa k Bohu, aby ráčil upevniť mier, aby povýšil a rozšíril svoj mier na celú Zem. Zmierenie s Bohom znamená pre veriacich žiť medzi sebou v jednote viery a lásky, ako deti jedného Boha a bratia v Christu, aby sa naplnili slová apoštola: „A najmä priodejte sa láskou, ktorá je páskou dokonalosti. A pokoj Christov nech panuje vo vašich srdciach" (Kol. 3, 14—15).

† Cyril,
biskup michalovský

Poklonenie mudrcov z Východu

„Keď sa teda narodil Isus v Betleheme Júdovom za dní Herodesa kráľa, hľa, mudrci od východu prišli do Jeruzalema" (Mat. 2, 1).

Na základe týchto slov a iných svedectiev zo sv. Písma, my kresťania veríme, že v čase, keď sa narodil z Prečistej Panny Márie Spasiteľ Isus Christos, prišli sa poklonit Božskému Dieťaťu okrem pastierov aj traja mudrci z Východu.

Sv. Ján Zlatoústy, sv. Cyril Alexandrijský, sv. Teofilakt a iní učia, že mudrci neprišli z jednej krajiny. Poniektorí sv. otcovia tvrdia, že mudrci pochádzali z Perzie, lebo tam bolo najrozvinutejšie hvezdárstvo a kto chcel byť mudrcom, musel ho ovládať. Sv. Cyprián, sv. Justín — mučeník a sv. Epifán učia, že mudrci pochádzali z Arábie, nakoľko táto krajina bola bohatá na zlato, kadidlo a myru. Iní zasa myslia, že prišli z Etiópie, lebo odtiaľ prišla i kráľovná zo Sáby, aby načúvala Šalamúnovej múdrosti a podľa blaž. Jeronýma to bolo predobrazom príchodu mudrcov k duchovnému Šalamúnovi — Christovi, ktorý je Božou Premúdrosťou. Aj sv. pror. Dávid hovorí v 67. žalme, 32 verši: „Etiópia rýchle zdvihne svoje ruky k Bohu". Pravdepodobne mudrci pochádzali každý z inej krajiny, z Perzie, Arábie a z Etiópie, lebo pror. Dávid hovorí: „Kráľovná z Tarzu a ostrovy obetovať budú dary kráľovia Arabov a Sába budú nosiť pocty (dary)" (71, 10).

Spomenutí mudrci kráčali do Jeruzalema každý z inej strany, vedení hviezdou a Božským riadením, a stretli sa. Keď poznali, že majú spoločný cieľ, pokračovali spolu za hviezdou, ktorú predpovedal slávny hvezdár starozákonný Valaam: „Vyjde hviezda z Jakuba a povstane berla z Izraela" (Num. 24, 17). — Sv. Ján Zlatoústy a sv. Teofilakt tvrdia, že to nebola obyčajná hviezda, ale že to bola Božská sila, ktorá sa ukázala namiesto hviezdy. Všetky majú bytie od stvorenia sveta, a táto sa ukázala len pri

vtelení Boha — Slova. Všetky hviezdy majú svoje miesto, a táto nie, všetky hviezdy sa pohybujú od východu na západ, ale táto hviezda sa pohybovala od východu na juh — k Jeruzalemu. Hviezdy môžu ľudia vidieť len v noci, ale táto svietila a videli ju i vo dne. Všetky hviezdy sa stále pohybujú, ale táto sa niekedy zastavila, podľa kráčania mudrcov.

Niektorí sv. otcovia tvrdia, že sa hviezda zjavila v tej istej noci, keď sa narodil Isus Christos, — čo nie je pravdepodobné, lebo mudrci by sa tak rýchlo nemohli z rôznych krajín stretnúť, hoci niektorí pripúšťajú, že mohli použiť rýchle kone. Ale mudrci išli s darmi a so služobníctvom a po ceste odpočívali. Iní, na čele so sv. Epifánom, sa domnievajú, že mudrci došli do Betlehema až o 2 roky, pričom sa odvolávajú na to, že Herodes dal príkaz pozabíjať betlehemské nemluvniatka do dvoch rokov. Sv. Teofilakt tvrdí, že je jasné, že mudrci došli do Betlehema vtedy, keď tam prebývala sv. Rodina, ktorá už 40 dní po narodení Isusa Christa bola na ceste do Egypta. Starý grécky historik Nikifor hovorí, že hviezda sa zjavila 2 roky pred Narodením Isusa Christa a že mudrci cestovali 2 roky z východných krajín do Betlehema. Niektorí sv. otcovia učia, že sa hviezda zjavila v deň Zvestovania (Blahoviščenija) Prečistej Márie. Presvätá Mária počala od Ducha svätého a tá Božská sila, ten zvestovateľ bol tou hviezdou, ktorá sa zjavila na východe 9 mesiacov pred narodením Isusa Christa.

Keď mudrci videli hviezdu, prišli do rozpakov, lebo nevedeli, čo je to za hviezdu, ale po dlhšom uvažovaní si spomenuli na Valaamovo proroctvo, pochopili a uverili. Do Jeruzalema došli v deň narodenia Isusa Christa, prišli k Herodesovi a pýtali sa ho: „Kde je ten kráľ židovský, ktorý sa narodil? Lebo videli sme hviezdu na východe a prišli sme sa mu poklonit" (Mat. 2, 2). Herodes prestrašený zvolal veľkňazov a starších a pýtal sa ich, čo o tom vedia. Títo mu slová mudrcov potvrdili: „...v Betleheme Júdovom; lebo takto je napísané skrze proroka: a ty, Betlehem, zem Júdova, nie si najmenším medzi kniežatstvami Júdovými; lebo z teba vyjde vojvodca, ktorý má spravovať ľud môj izraelský" (Mat. 2, 5—6). A Herodes ich poslal, aby Dieťa našli, že sa mu tiež pôjde poklonit.

Keď prišli mudrci k Jeruzalemu, hviezda sa stratila, ako učí sv. Teofilakt, aby ju nevidel Hedores a nepredišiel mudrcov. Po odchode mudrcov z Jeruzalema sa hviezda im znovu ukázala a viedla ich do Betlehema. Sv. Ján Zlatoústy píše, že keď prišli mudrci k Betlehemu, hviezda klesla nad jaskyňu, aby mudrci pochopili, kde je Dieťa. Vošli a našli tam Božské Dieťa s Bohorodičkou a sv. Jozefom; padli na kolená, čelami sa dotýkajúc zeme, klaňali sa Dieťaťu a obdarovali ho darmi, ktoré priniesli. Sv. Irenej hovorí, že títo mudrci boli záhadne obdarení Božskou prozreteľnosťou, lebo keď videli Dieťa, poznali Ho a uverili, že Ono je Boh, poklonili sa Mu nie ako kráľovi, ale ako Bohu, aby splnili predpoveď: „...neukážeš sa pred mojou tvárou prázdny" (II. Moj. 23, 15).

G. Havrila, duchovný

Požehnané desaťročie činnosti

Dňa 25. októbra t. r. uplynulo desať rokov od nastolenia Jeho Blaženstva metropolitu pražského a celého Československa D o r o t e j a, do funkcie kormidelníka našej cirkvi. Pred desiatimi rokmi vzal vladyka podľa výzvy nášho božského Spasiteľa svoj kríž a nasledoval Pána. Po príchode vladyku do vedenia správy cirkvi bol zintenzívnený bohoslužobný a modlitebný duch v našich radoch. Rozšírili sa obzory cirkvi nielen doma, ale i za hranicami vďaka účasti v ekumenickom a mierovom hnutí. Sám vladyka v tejto oblasti podnikol celý rad ciest, ktoré, napr. cesta do Grécka, získali vážnosť celej našej cirkvi medzi sesterskými cirkvami pravoslávnymi i inoslávnymi.

Kríž na pleciach vladykových nebol ľahký. Často hrozilo klesnutie pod jeho ťarchou, najmä v roku 1968, ktorý tak negatívne zaťahol na pravoslávnu cirkev. Že vladyka neklesol, hoci jeho zdravie bolo ohrozené,

je možné pripísať jeho úplnej oddanosti cirkvi a jej Hlave. Ačkoľvek je vedúcou osobnosťou, vladyka v prípade potreby sa ujímal práce ako jednoduchý duchovný. Ak nebolo duchovného, ochotne cestoval a cestuje dodnes na neobsadené farnosti a do chrámov, aby vykonával bohoslužby bez pompy, ale o to hlbšieho obsahu. Jeho kázne sú oduševnené, plné slov Písma svätého, cirkevných piesní a životopisov svätých. Často v sobotu večer v katedrále sv. Cyrila a Metoda sa ujíma i funkcie žalmistu a citlivo číta príslušné texty.

Svoju cirkevnú správu sprevádza dobrotou srdca, prejavmi lásky a trpezlivosti, takže veľmi dobre pôsobí na citlivé povahy. Miluje svoju vlasť a jej ľud karpatoruský a dáva nám vzor pravého vlastenectva. Krátko povedané, ešte žiadny z našich archijerejov tak nepomohol vytvoriť domácu pravoslávnu tradíciu, čo je veľmi dôležitou požiadavkou pre prácu cirkvi.

Boli sme potešení najmä návštevou hlavy ruskej pravoslávnej cirkvi Jeho Svätosti patriarchu moskovského a celej Rusi Pimena roku 1973. Táto významná osobnosť ruskej cirkvi tiež nezabudla na vladykovo desaťročné jubileum, práve tak, ako predseda zahraničného odboru moskovskej patriarchie metropolita Juvenalij. Obaja poslali blahoprajné telegramy s najlepšími modlitebnými želaniami. Tento vzťah sa netýka iba jubilanta, ale celej našej cirkvi, ktorá sa pripojuje svojím úprimným želaním všetkého dobra od Pána Boha pre vladyku, ktorému voláme: Is polla eti, na mnohaja lita, Vladyko!

N.

Za mier na Cypre

Z ÚSTREDIA NAŠEJ CIRKVI SME OBDRŽALI ODPISY TÝCHTO TELEGRAMOV:

Grécke veľvyslanectvo, Praha

Cirkvi na Cypre v oblasti pod tureckou okupáciou.

Podľa informácií arcibiskupstva na Cypre v oblasti pod tureckou kontrolou je 171 chrámov a veľký počet kaplniek.

Pred tureckou inváziou bola patričná náboženská aktivita vo všetkých. Po tureckej „mierovej operácii" bolo vyhnaných 176 kňazov, 121 z oblasti arcibiskupstva, 27 z Cyrenska a 28 z Morfu. Všetky spoločné bohoslužby boli zakázané.

Juraj Athanasion a Ilija Papamelatin, kňazi z Palekythron a Assie zomreli po brutálnom zbití útočníkmi. Podľa doterajšej informácie kňaz Joakim Filippu z Trikomon bol doslovne zavraždený.

Chrámy boli spaľované, iné ťažko poškodené a na doplnenie hrozného obrazu podľa vyššieuvedeného svedectva grécke cyperské dievčatá boli znásilnené tureckými vojakmi v chrámoch Neon Charion Kythraias a Sotiros Akanthas.

DRUHÝM DOKUMENTOM JE

Rezolúcia

Príbuzní tisícov cyperských mladých dievčat a žien, zaistených tureckým invázným vojskom, usporiadali dňa 4. októbra 1974 v sále kina Mimosa, v Nikózii, celocyperské valné zhromaždenie.

Po výmene názorov na otázku, majúc na zreteli príslušné správy z autoritatívnych prameňov o zaobchádzaní a znásilňovaní osamotených žien, vydalo zhromaždenie toto uznesenie:

1. Snažne apelujme na hlavy všetkých štátov, aby požiadali turecku vládu o okamžité prepustenie všetkých uväznených žien, aby mohli vyhľadať lekárske ošetrenie a preventívne opatrenie proti následkom znásilnenia a zranenia. Tieto ženy boli zatknuté pred dvomi mesiacmi a odklad značí najvyššie nebezpečenstvo.
2. Oznamujeme Vám, že turecké invázne oddiely oddelili ženy od zvyšného mužského obyvateľstva a uvrhli ich do hrozných podmienok vo zvláštnych oblastiach, kde, ako už bolo povedané, sú podrobené systematickému zneucteniu.
3. Apelujeme snažne na Vás, aby ste využil svoju veľkú autoritu a vplyv na okamžitý odchod tureckých inváznych oddielov z Cypru a aby ľud Cypru slobodne rozhodol o svojej politickej budúcnosti.

Prezídium valného zhromaždenia

Nasledujú podpisy:

Celocyperskej federácie ženskej organizácie
Úrad ženských robotníčok a pracovníčok (Celocyperská federácia práce)
Odbory pracujúcich žien demokratickej federácie práce na Cypre
Ženský odbor spojenej demokratickej federácie mládeže
Dievčenská sekcia spojenej demokratickej federácie mládeže
Charitatívna organizácia Ayii Omoloyite.

Z ÚSTREDIA

Metropolita Dorotej blahoželal gen. biskupovi Slovenskej evanjelickej cirkvi a. v. dr. Jánovi Michalkovi k čestnému doktorátu teológie, ktorý mu udelila Kresťanska akadémia vo Varšave.

L. FEDOR, duchovný:

Pravoslávny monastier sv. Nikolaja v Mukačeve

(Venované 25. výročiu zjednotenia zakarpatských gréckokatolíkov s ruskou pravoslávnou cirkvou).

Dňa 28. augusta 1974, v deň sviatku Uspenija (Zosnutia) Presvätej Bohorodičky uplynulo presne 25 rokov od tej slávnej chvíle, kedy gréckokatolícki veriaci a duchovní na Zakarpatsku navždy zo seba zhodili jarmo únie uzavretej s Rímom v Užhorode r. 1646. Keďže tieto slávnostné, dlhoočakávané chvíle boli spojené s mukačevským monastierom, pripomeňme si jeho slávnu minulosť a úlohu, ktorú hral v šírení a ochrane sv. pravoslávnej viery.

Spomínaný monastier stojí na Černečej hore pri Mukačeve na Zakarpatskej Ukrajine. Krásne prostredie Karpát, šumiace lesy a modrasté vody Latorice, ticho, to je prostredie, kde sa už dávno usadili bohabojní služobníci Boží. Toto miesto podľa archeologických vykopávok bolo osídlené už v dobe kamennej. Pre zaujímavosť treba spomenúť, že v roku 1972 medzi archeologickým materiálom boli nájdené fragmenty keramiky podobné tým, ktoré boli vykopané v Sázavskom monastieri v Československu.

Podľa mnohých prameňov i podľa slov staručkého archimandritu Vasilija (ktorý slúži v tomto monastieri), založenie tohto monastiera ako aj mnohých iných na Zakarpatsku siaha do čias sv. Cyrila a Metoda, sv. Antonija Pečerského a mníchov Sv. Hory atonskej. V Pečerskom Pateriku sa aj spomína, že prep. Mojseja Uhrina (zakarpatského svätca) postrihol atonský mních. Isté je, že mukačevský monastier bol založený mníchmi z Kyjevsko-Pečerskej lavry. Je potvrdené, že manželka uhorského kráľa Andreja I. (1046—60) Anastázia, bola dcérou kyjevského kniežaťa Jaroslava Múdreho, a s ňou, ako vtedy bolo zvykom, prišlo nielen služobníctvo, ale aj duchovní a mnísi. Títo mnísi sa usídlili na Černečej hore v jaskyni. Táto jaskyňa ešte jestvuje, je neďaleko monastiera a má dĺžku 25 m (4 chodby — galérie). Obďaleč vyviera žriedlo horskej vody „živyci".

Takéto boli začiatky mníšskeho života na Černečej hore. Historickým rokom založenia mukačevského monastiera je rok 1360. Založil ho Fedor Korjatovič, ktorý utiekol pred hnevom litovského kráľa Vitovta a usadil sa na Zakarpatsku. Hovorí sa, že s ním prišlo asi 40 tisíc ľudí. V dávnych rukopisných pamiatkach ho volajú „dux rutenorum" — vodcom Rusínov.

Ľudová legenda hovorí o tom, že keď raz Fedor Korjatovič poľoval na Černečej hore, prepadol ho veľký had. Korjatovič sa naľakal a vzýval sv. Nikolaja, púšťajúc sa do boja s hadom. Napadlo ho, že ak zvíťazí, dá vybudovať chrám na počesť sv. Nikolaja. Svoj sľub chcel potom splniť, preto hľadal vhodné miesto na chrám. Nebeské znamenie ukázalo na Černečiu horu. Tu potom Korjatovič dal postaviť drevený chrám sv. Nikolaja. Na počesť zakladateľa tohto chrámu a monastiera dvakrát do roka, a to 8. II. a 8. VI. sa uctieva jeho pamiatka. 8. marca 1360 Korjatovič daroval monastieru dekrét, kde sa hovorí o vybudovaní dreveného chrámu a spomína sa i prvá duchovná osoba — igumen Luka. Poznáme i meno prvého pravoslávneho mukačevského biskupa Jána (1491—98). Od postavenia prvého chrámu, keď mnísi vyšli zo svojich podzemných obydlí, deň za dňom sa monastier rozširoval a stával sa centrom duchovného života v šírení sv. pravoslávia i kultúrneho života na Zakarpatsku.

(pokračovanie).

Z pútnickej cesty po miestach ZSSR

Na pozvanie ruskej pravoslávnej cirkvi uskutočnil sa 15. augusta t. r. zájazd študentov Pravoslávnej bohosloveckej fakulty v Prešove u materskej ruskej pravoslávnej cirkvi v ZSSR, s požehnaním Blaženejšieho Doroteja — metropolitu pražského a celého Československa ako aj za podpory d. o. mitr. prot. dr. Andreja Mihaľova — dekana PBF v Prešove.

Tak 14-členný kolektív PBF sa vydal na pútnickú cestu do ZSSR. Pre celý kolektív bola táto cesta zaujímavá a príťažlivá, nakoľko prvýkrát sa všetci spoločne ocitli na sovietskom území, tam, odkiaľ prichádzala aj naša sloboda — sloboda Československej socialistickej republiky. Nádherná panoráma Karpát a krása rovín Západnej Ukrajiny nás všetkých očarila. Cestovali sme so sovietskymi priateľmi, ktorí sa vracali domov z ČSSR z cesty — Po stopách SNP. Došlo tu k rušnej debate medzi našimi účastníkmi zájazdu a sovietskymi priateľmi, ktorá prispela ku lepšej a živšej atmosfére počas cesty.

Do Kyjeva sme pricestovali večer 15. augusta. Na stanici nás čakali splnomocnenci a sprievodcovia ruskej pravoslávnej cirkvi, kyjevského exarchátu — d. o. archimandrita Jakov Pančuk — námestník Počajevskej lavry a Vladimír Sajenko — pracovník Oddelenia zahraničného styku pri Kyjevskom exarcháte. Po privítaní a vzájomnom zoznámení odviezli nás autokarom do hotela Ukrajina, kde sme boli ubytovaní štyri dni.

Kyjev je jedným z najkrajších miest v ZSSR. Je hlavným mestom USSR a má viac ako 1,500.000 obyvateľov. Patrí medzi popredné priemyselné centrá kultúry a vedy v ZSSR. V minulosti tu rástla a rozkvitla kultúra troch veľkých bratských národov — Ruského, Ukrajinského a Bieloruského. V súčasnosti tu študuje 38 tisíc študentov, dopravné prostriedky prepravia denne

asi 2 milióny cestujúcich, vyrába sa tu viac ako 30 miliónov metrov hodvábu ročne v Darnickom hodvábnom kombináte a každých 1,5 sekundy sa vyrobí len jeden pár obuvi.

Kyjev je posvätným mestom pre každého občana spomenutých troch bratských národností. Je tu sídlo pravoslávnej kyjevskej a haličskej metropolie.

Dňa 16. augusta sme navštívili 19-kupolový pozlátený monumentálny Sofijský sobor z XI. storočia, ktorý bol založený r. 1037 veľkým kniežaťom Jaroslavom Múdrym — na mieste víťaznej bitky Kyjevčanov s Pečenegmi. V tomto sobore vysväcovali kniežatá, neskôr tu ukrajinský ľud zložil vernosť bratstva ruskému národu a tiež Peter I. tu oslavoval svoje víťazstvo nad Švédmi.

Vnútrajšok celého Sofijského soboru je bohatý na mozaiky a fresky. Očarujúcou mozaikou sú vyplnené obrazy na hlavných a najdôležitejších miestach chrámu. V centrálnej kupole chrámu je umiestnená mozaika „Christa Vsederžiteľa", ktorá vyniká veľkou monumentálnosťou. Zvlášť vysoko umelecky je zobrazená „Eucharistia" (prijímanie apoštolov). Na klenbe centrálnej časti soboru je ikona „Oranta", ozdobená drahocennými kameňmi a oblečená do tmavomodrého chitonu. Ikona je vysoká 5,5 m. Je to mozaika z XI. storočia. Pozornosti návštevníkov neujde prekrásny mramorový sarkofág Jaroslava Múdreho s nádhernou ozdobou z X. storočia. Je ťažko opísať všetku krásu tohto obrovského chrámu, ktorý je zaujímavý už len preto, že je to jeden z mála pamätníkov ranej kresťanskej kultúry Kyjevskej Rusi.

Na námestí pred Sofijským soborom stojí bronzový pamätník Bohdana Chmeľnického z r. 1888. Tu na tomto námestí r. 1654 po víťazstve kozáckych vojsk nad šľachtickými poľskými interventmi, Kyjevčania slávne privítali svojho hrdinu — hajtmana Bohdana Chmeľnického.

Na našej ďalšej ceste sme sa zastavili pri pomníku sv. Vladimíra na Vladimírskej hôrke, ktorý bol postavený r. 1853. Na vysokom podstavci stojí bronzová socha sv. kniežaťa, za ktorého vlády r. 989 bola pokrstená stará Rus. Sv. Vladimír stojí s ľahko zakročenou pravou nohou a drží kríž. Na hlavnej fasáde pomníka sú zobrazenia z aktu pokrstenia Ruska. Pamätník stojí na prekrásnom mieste v parku, vysoko nad celým mestom, lebo je 70 m nad úrovňou rieky Dneper.

V peknom parku sa nachádza tiež hrob Askolda — kyjevského kniežaťa. Zastavili sme sa tiež aj pri pamätníku T. G. Ševčenka a boli sme aj v jeho múzeu, kde nám predniesli veľmi zaujímavú prednášku zo života T. G. Ševčenka.

Našej pozornosti neušla možnosť vidieť krásu Kyjevsko-Pečerskej lavry s množstvom chrámov z XI. storočia. Je to prvý kláštor v Rusku. Hneď na začiatku svojej existencie stal sa kultúrnym a umeleckým centrom starej Rusi. Tu žil a pracoval celému svetu známy kronikár Nestor.

V lavre vynikajú monumentálne chrámy s pozlátenými kupolami, medzi

Účastníci zájazdu so svojimi hostiteľmi v Kyjeve

nimi i chrám Uspenija Matky Božej, vyzdobený prekrásnou mozaikou a freskami gréckych a ruských majstrov. V druhej svetovej vojne bol zásahom bomby veľmi poškodený. Ďalej je tu chrám sv. Jána Krstiteľa a Trojický chrám z r. 1108. Potom je tu ešte chrám Spasa na Brestove, kde je hrobka Jurija Dolgorukého — zakladateľa Moskvy. Je tu tiež chrám Všetkých svätých, chrám Antonija a Feodozija — zakladateľov tejto lavry. Sú tu aj ďalšie chrámy — Voznesenský, Vozdviženský, pror. Iľju, Onufrijský, prekrásny chrám Roždestva Matky Božej. Pýchou lavry je 73 m vysoká zvonica z r. 1731, základy ktorej sú hrubé 8 m. V XI. storočí bola lavra centrom kultúry a umenia. Tu vyrastali od XVI.—XVIII. storočia významní verejní činitelia spoločnosti, spisovatelia a kazatelia. Lavra vychovala celú plejádu významných umelcov ako Galatovského, bratov Taraševičových, Ilariona Miguru, Levického a iných. Veľmi významnú úlohu zohrala tlačiareň lavry, ktorá vytlačila veľa kníh. Mnohé z nich sa dostali do slovanských krajín a tiež aj k nám na východné Slovensko.

Tu v podzemných chodbách — pečorách — tíško ležia stovky ctihodných otcov lavry, ktorých telá po celé storočia ostali neporušené. Sú to ostatky svätých. Tu vchádza obrovský počet veriacich a iných zo všetkých krajov ZSSR, ako aj turisti zo zahraničia, vzdávajúc im v tichosti pietnú úctu. Sú tu prekrásne podzemné kaplnky s ikonostasmi a zvlášť miesta pustovníkov, kde sa individuálne dlhú dobu modlili alebo zatvárali. Aj my sme sa pred

odchodom všetkým poklonili a vzdali hlboký kresťanskú úctu a v tichosti opustili túto vzácnu lavru.

Na druhý deň nášho pobytu v Kyjeve, t. j. 17. augusta — v sobotu, pokračovali sme v prehliadke mesta. Navštívili sme výstavu posledných výdobytkov techniky a národného hospodárstva USSR. Výstava je na ploche 300 ha a má desiatky rôznych oddelení. My sme si prezreli elektrotechnické a poľnohospodárske oddelenie. Po obede sme boli v štátnom historickom múzeu.

Večer 17. augusta po prvýkrát zúčastnili sme sa bohoslužieb ruskej pravoslávnej cirkvi. Boli sme prítomní na všenočnom bdení (večerňa spolu s utreňou) v ženskom Pokrovskom monastieri. Všenočné bdenie sa konalo v chráme Pokrova Matky Božej, ktoré vykonal d. o. archimandrita Jakov — námestník Počajevskej lavry, náš sprievodca, za asistencie miestneho duchovenstva a d. o. mitr. prot. Jozefa Iljuka — spirituála PBF. Počas všenočného bdenia spieval chór sestier tohto monastiera, ktorý v nás zanechal veľký dojem. Vo vnútri chrámu je prekrásny ikonostas a cenné ikony. Chrám je teraz generálne opravovaný a prevádza sa pozlátenie kupol. Je tu aj ďalší chrám zasvätený prepodobnému Serafimovi Sarovskému.

V Pokrovskom monastieri žije 140 sestier s igumeniou tohto monastiera Elikonidou, ktorá v r. 1971 bola delegovaná na Miestny snem ruskej pravoslávnej cirkvi, ktorý sa uskutočnil v sv. Trojickej lavre v Zagorsku. Za jej bohabojný život a zásluhy v monastieri bola vyznamenaná Svätejším Pimenom — patriarchom moskovským a celého Ruska nosením náprsného kríža a dňa 14. marca 1974 bola vymenovaná za igumeniu tohto monastiera. Keď sme vkročili do monastierskeho areálu, veľmi nás srdečne privítala a po všenočnom bdení pozvala nás na krátke posedenie. Zoznámila nás s históriou tohto monastiera a pohovorila o živote a práci sestier. Za milé prijatie za nás všetkých sa poďakoval d. o. Jozef Iljuk. S bohatým dojmami odtiaľ vrátili sme sa späť do hotela Ukrajina.

Dňa 18. augusta ráno prezreli sme si sv. Ilinský chrám a po prehliadke tohto chrámu o 10. hod. sme vstúpili do ďalšieho ženského monastiera — Florovského. Tu je veľkolepý chrám Voznesenský. V tomto chráme d. o. archimandrita Jakov — námestník Počajevskej lavry spolu s miestnymi duchovnými a naším spirituálom vykonali sv. liturgiu. Na sv. liturgii spievali sestry menovaného monastiera a nakoniec vypočuli sme si kázeň d. o. archimandritu Jakova, za ktorú sa prítomní veriaci v chráme nahlas poďakovali slovami: „Spasi Gospodi." Po skončení sv. liturgie srdečne nás privítala igumenia tohto monastiera Agnesa a pozvala nás na obed. Počas obeda nás informovala o živote sestier a ich práci. Žije tu 130 sestier. Napokon sme sa poďakovali za informácie a bohatý obed a rozlúčili sme sa.

Toho istého dňa, v predvečer sviatku Preobraženia Isusa Christa, sme sa zúčastnili slávnostného všenočného bdenia vo Vladimírskom centrálnom sobore v Kyjeve. Vykonali ho Vysokopreosvietený Filaret — metropolita kyjevský a haličský a exarcha Ukrajiny, a Preosvietený Varlaam — biskup Perejaslavľ-Chmeľnický a vikár kyjevský za asistencie 10 kňazov, medzi nimi slúžil aj spirituál našej fakulty. Na bdení bol obrovský počet veriacich a spieval umelecký chór.

Vladimírsky sobor je najväčší chrám v Kyjeve čo do vonkajších rozmerov, šírky schodíšť na chóry, s vysokými pozlátenými kupolami, tak aj veľkolepým interiérom. Budovali ho 25 rokov a maľba sa prevádzala 10 rokov. Chrám hýri prekrásnymi maľbami, zvlášť pekné sú obrazy starých ruských kniežat na oporných stĺpoch. Tu sú aj ďalšie pekné obrazy ako napríklad — Strašný súd, Tajná večera, Ukrižovanie Isusa Christa a Umučenie Isusa Christa. Sú ozaj veľkolepé, plné dramatičnosti a tragického utrpenia. Ale obraz za prestolom v oltári je mimoriadne nádherný. Je to dielo známeho ruského maliara M. Vasnecova. Táto ikona — Božia Matka — na zlatej podložke akoby ľahko kráčala, nenáhlivo, v ústrety divákovi, s Dieťaťom na rukách. Jej bledá tvár je plná lásky a veľké hnedé oči sú plné smútku, láskavo sa pozerajú na návštevníka. Rozhodne, tento obraz Božej Matky je stredom pozornosti a bude dlhý čas najlepším dielom európskeho umenia. Je tu ikonostas od maliara Nestereva a tiež iné maľby. V chráme sú sv. ostatky sv. veľkomuč. Barbary, sv. muč. Makaria a vzácna ikona sv. veľmuč. Pantelejmona.

(pokračovanie)

Výročie Mikuláša Koperníka

Mikuláš Kopernik
1473–1543

Druhá polovica 15. storočia bola dobou veľkých objavov, ktoré posunuli ľudstvo v kultúrnom a vedeckom vývoji značne vpred. Bolo to na jednej strane všeobecné rozšírenie kníhtlače a ňou šírené vedomosti, ale tiež — najmä pre západný svet — uvoľnenie stredovekého svetového názoru a iný typ duševného života. Autorita rímskeho pápežstva sa vtedy už prežila morálnymi otrasmi vnútri tohto systému. Vzniknuté dvojpápežstvo, či dokonca trojpápežstvo podlomilo fakticky vieru v potrebu pápežskej inštitúcie vôbec a jej obmedzujúcu kontrolu nad ľudským skúmaním prírody zvlášť. Vo vnútri západnej cirkvi vznikla reformácia, ktorá otvorila dvere slobodnému bádaniu, potrebnému pre ďalší vývin vedy.

Medzi najvýznamnejšie osobnosti duchovného života onej doby prevratnej sa zaradil poľský astronóm Mikuláš KOPERNÍK. Od jeho narodenia uplynulo 500 rokov. V slovenčine nedávno vyšla jeho geniálna práca „O pohybe nebeských telies" a na-

ša verejnosť mala možnosť zhliadnuť poľský film o jeho živote.

Je známe, koľko bojov viedli učenci na stredovekom Západe o tvar našej Zeme. Stredoveké fyzikálne a astronomické názory sa opierali o staré grécke poznatky filozofie Aristotela (384—322 pr. Chr.) a astronóma Ptolemea (okolo r. 130 po Chr.). Príroda nebola skúmaná na podklade nových skúseností, ale na základe Aristotelových spisov, ktoré schválila západná teológia. Vesmír si vtedy predstavovali z dvoch častí — pozemskej a nebeskej tak, že svet pozemský sa skladal zo štyroch živlov premenných a smrteľných, ohňa, zeme, vzduchu a vody, nebeský živel, piaty, éter, bol stále v pohybe a v ňom krúžili nebeské telesá; každá hviezda mala svoju guľu (sféru), v ktorej sa pohybovala od východu na západ. Len planéty (vtedy známe) sa pohybovali od západu na východ. Všetky živly jestvovali vo tvare gúľ, tak, že Zem si predstavovali ako najmenšiu a v strede, je obkolesená ostatnými živlami ako menšími a väčšími guľami sústrednými. Vonkajšia guľa ako škrupina vajca bola posledným obalom, v ňom boli hviezdy a nebo. Zem bola v kľude, spočívala nehybne v strede všetkých stvorených vecí, všetko ostatné, celý vesmír sa otáčal okolo nej. Najmä Slnko sa vraj približovalo a vzďaľovalo, a tak pôsobilo na vznik a zánik života. Človek na zemi je účelom všetkého stvorenia.

Tento astronomický názor sa nazýva geocentrický, čiže zemestredný. Ešte než starí Gréci poznali astronómiu, bájili, že zem a nebo sú držané obrovským Titanom Atlantom. Západná cirkev nemohla uznať boha alebo polobcha Atlanta, preto dala prednosť geocentrickému názoru vtedajšej astronómie, ktorý, ako sa domnievali, dobre odpovedal učeniu o spáse človeka, ktorý stojí v strede záujmu Božieho.

Mikuláš Koperník vystúpil proti tomuto stredovekému astronomickému názoru, lebo za viac ako tridsať rokov neúnavnej práce došiel k inému záveru, uloženému v latinsky napísanom spise O pohyboch nebeských telies, ktorého prvý výtlačok vraj dostal do rúk až na smrteľnej posteli. Výsledky jeho pozorovaní, štúdií a výpočtov je možné v podstate zhrnúť do týchto viet: stredom sveta nie je Zem, tá tvorí stred len pre dráhu Mesiaca, ktorý sa okolo nej pohybuje. Všetky planéty sa pohybujú okolo Slnka, ktoré je v strede ich dráh. Vzdialenosť Zeme od Slnka je proti priemeru neba stálic veľmi malá. Pohyby, ktoré pozorujeme na zemi, sú domnelé, je to iba následok pohybu Zeme. Tá sa otáča totiž raz za jeden deň okolo svojej osi, pričom oba jej póly zostávajú v tej istej polohe. Pohyb Slnka nie je skutočný, ale len zdanlivý, spôsobený obiehaním Zeme okolo Slnka, ktoré obiehajú aj ostatné planéty. Tento postupný a spätný pohyb planét nie je skutočný, ale zdanlivý, spôsobený skutočným pohybom Zeme. Skutočné dôkazy pre správnosť svojho názoru Koperník uviesť síce vtedy nemohol, ale neskoršie storočia priniesli také rozhodujúce dôkazy, ktoré Koperníkovu náuku pozdvihli na miesto neochvejnej vedeckej pravdy.

Proti Koperníkovi však vystúpili na Západe teológovia a cirkevná vrchnosť, hoci spočiatku nebránili šíreniu jeho náuky, že je v rozpore s učením svätého Písma, ktoré, pravdaže chápali doslovne nielen ako učebnicu náboženstva, ale aj všetkých vied, a teda i astronómie, ktorou rozhodne sväté Písmo nie je. Ani katolíci spočiatku neodmietali Koperníkovo učenie, neskoršie však zmenili názor a na začiatku 17. storočia začali ukrutný boj proti tejto novosti. Dňa 24. februára 1616 vydala rímska inkvizícia nepriaznivý posudok o Koperníkovom diele a toto bolo dané na index, do zoznamu spisov cirkvou zakázaných, kde zostalo do r. 1835.

Pravoslávna cirkev prijala Koperníkov názor kľudne a bez bojov. Kým

na Západe spojili teologické myslenie s Aristotelom a dlho nemohli pochopiť, že Zem nemusí mať pevnú oporu vo vesmíre, na Východe, kde sa sústreďovali na duchovnú, a nie fyzickú podstatu bytia, už dávno v 9. storočí spievala cirkev v 3. piesni nedeľného kánonu 5. hlasu v gréckom texte preloženom do jazyka staroslovienskeho tieto slová: „Vodruzivyj na ničesomže zemlju poveliniem Tvojim i poviesivyj neoderžimo ťagotejuščuju, Hospodi, na nedvižimem kameni zapovedej Tvojich Cerkov Tvoju utverdi, jedine Blaže i čelovekoľubče!“ Zmysel tohto textu je ten, že Boh svojím rozkazom upevnil Zem na ničom a zavesil ju vo vesmíre bez opory v nezadržateľnom pohybe. Tak upevnil i svoju Cirkev podobným spôsobom na pevnom základe svojich prikázaní, lebo je jediný Dobrý a miluje človeka.

Teológovia, básnickí tvorcovia našich liturgických spevov už dávno pred 9. storočím vedeli ako samozrejmosť, že naša planéta Zem visí vo vesmíre. Vedeli, že sa pohybuje („neoderžimo ťagotejet“). Revolúcia, ktorú urobil Koperník a jeho nástupcovia, v oblasti pravoslávnej cirkvi bola prijatá bez problémov. Treba pripomenúť, že v poslednom čase sa objavil názor, že Koperník novými podnetmi a názormi, novými a revolučnými pre západného učenca, získal gréckych učencov, ktorí uprchli zo svojej vlasti pred Turkami a pôsobili na Západe v talianskej Bologni. Pravoslávna teológia zavrhovala a zavrhuje scholastiku a rozoznáva metódu vedeckého bádania a poznania od metódy poznania náboženského a duchovného. Príroda, svet, kozmos, to je oblasť, ktorá je daná človeku, aby ju poznával, jej tajomstvá odhaľoval a z nich sa učil. Nemôže tu dôjsť k zásadným rozporom s otázkou spásy človeka. Pre pravoslávne myslíaceho človeka nie je otázka spásy viazaná na predstavu o štruktúre vesmíru, ale na plnenie prikázaní Božích, ktoré ho učí zachovávať Cirkev, na živote viery v Christa, na mravnom živote, posvätenom Duchom svätým.

A preto môžeme s dobrým svedomím i my spomenúť s vďačnosťou revolučnú vedeckú prácu muža, ktorý — sám súc zbožným a veriacim človekom a kňazom — obrazne povedané „pohol Zemou a zastavil Slnko“, — Mikuláša KOPERNÍKA.

prot. Pavel Aleš

Nová stránka v histórii ekumenického hnutia

(pokračovanie)

Prvá sekcia prebiehala pod heslom „Jednota v Christu“ a druhá „Mier vo svete“. Aby prítomní členovia konferencie mohli lepšie pracovať, boli obidve sekcie rozdelené ešte na nasledujúce podsekcie: 1) Evanjelium a vznik rôznych konfesií v Európe, 2) Úlohy teológie (tu pracoval metropolita Dorotej), 3) Sociálne a etické úlohy, 4) Spolupráca medzi kresťanmi a nekresťanmi, 5) Kvalita života a sociálna zodpovednosť kresťanov a 6) Ekumenické prostriedky a cesty kresťanov.

Pretože spomínané podsekcie si množstvom svojich členov vynútili ďalšie delenie, boli rozdelené takto: 1) Medzi cirkvami Európy jestvujú doteraz priehrady, 2) Ako oslobodiť kresťanov od pocitu a stavu indiferentnosti, rozdelenia a izolácie, 3) Ako prekonať prepracovanosť duchovného a uvoľniť ho viac na úžitok zvestovania evanjelia a na misiu cirkvi. — Podsekcia 1. a 2. (úlohy bohoslovia): 1) Ako zlepšiť teologickú výchovnú prácu pri tom, že sa berie do úvahy ekumenický dialóg, 2) Ako nová duchovnosť v Európe vplýva na teologické a ekumenické porady, 3) Ako vplývajú ne-

európske potreby našej teológii. — Podsekcia 1. a 3.: (sociálne a etické otázky): 1) Otázka urbanizácie cudzích robotníkov, presídlenie a ako otázka táto vplýva na cirkev, 2) Ako majú spolupracovať cirkvi za týchto podmienok, 3) Aká je zvláštna zodpovednosť cirkvi za cudzích robotníkov. Podsekcia 1. a .4.:) Ako diakonia mení našu teológiu, životný štýl a cirkevný život v sekularizovanom svete, 2) Čo má dnes prednosť v etickej spolupráci kresťanov a nekresťanov. Podsekcia 1. a 5.: 1) Ako možno odhaliť cenu, svätosť a sviatosti života človeka (individuálne a sociálne), 2) Významné otázky kvality života v kontexte iných súčasných a sociálne-politických otázok, 3) Ktoré prvky znižujú našu životnú úroveň, 4) Čo zvestuje Biblia o plnosti života a ako naše cirkvi môžu upevňovať poznanie týchto hodnôt, 5) Aké možnosti majú cirkvi v podpore práv jednotlivcov a spoločnosti. Podsekcia 1.—6. (ekumenické prostriedky a cesty): 1) Aká je dnes ekumenická situácia v Európe, 2) Aké sú možnosti jej rozvoja.

Nasleduje druhá podsekcia — Mier vo svete.

1) Mier Boží — mier človeka, 2) Cirkvi medzi napätím v Európe, 3) Mier je nedeliteľný, 4) Konkrétne mierové úlohy a cirkvi pri zmierňovaní napätia, 5) Cirkvi a konferencie o bezpečnosti a spolupráci v Európe. Táto sekcia bola ešte rozdelená na tieto podsekcie: 1) Aké sú možnosti myslenia a činov pre kresťanov, 2) O mieri a eschatológii, 3) Ako využiť obsah slova „mier" v hebrejčine (šalom), kde sa odráža spravodlivosť, láska, dobro, blaho atď., pre pochopenie mieru, 4) Ako rozumieť dnes slovu pravý a nepravý mier. Podsekcia 2. a 2) Cirkvi Európy v napätí: 1) Kde sú tendencie mierové, smerujúce k spravodlivosti a slobode, 2) Kde sú kresťania — mieroví činitelia a kde tí, ktorí kazia a narušujú mier v sociálnom napätí, 3) Ako môžu cirkvi a kresťania ukázať konkrétnu pomoc v riešení patričných otázok. Podsekcia 2 a 3: Mier je nedeliteľný. 1) Ako využiť možnosti priaznivých podmienok pre ľudí, 2) Ako pomôcť aby sa neprenášali konflikty Európy na iné kontinenty, 3) Ako dosiahnuť solidaritu a spoluprácu cirkví v službe mieru, 4) Ako majú cirkvi vysvetľovať otázky neeurópskych cirkví. Podsekcia 2 a 4: Konkrétne mierové úlohy v cirkvi pri uvoľňovaní napätia: 1) Ako si vymieňať skúsenosti v boji za mier, 2) Ako zintenzívniť spoluprácu, solidaritu a obetavosť cirkvi, 3) Ako pomôcť v činnosti svetských skupín a inštitúcií, cirkevných a iných v boji za mier, 4) Ako budovať nové cesty spolunažívania, 5) Treba rozšíriť fond pre Írsko, 6) Ako koordinovať mierové akcie KEC a pápeža (príp. biskupskými konferenciami), 7) Aké sú možnosti mierovej spolupráce kresťanov s nekresťanmi, cirkví so svetskými organizáciami, 8) Čo podporuje cirkvi v plnení konkrétnych mierových úloh a čo im prekáža. Podsekcia 2 a 5: Cirkvi a konferencie o bezpečnosti a spolupráci v Európe: táto otázka si vyžaduje podporu cirkví. — To je celý komplex obsiahleho programu, ktorý prípravné komisie zostavili na program dňa KEC „Nyborg VII", o ktorej to konferencii tiež budeme písať.

(pokračovanie)

NA NAŠU PRAVOSLÁVNU TLAČ TENTORAZ VENOVALI TÍTO NAŠI ČITATELIA:

Natália a F. Malý, Karlovy Vary, Kčs 100,—, rodina Kiškošova z Michalovic Kčs 20, a vd. Mária Guzanová z Výravy Kčs 10,—. Ďakujeme všetkým darcom a prosíme, aby ani iní naši čitatelia nezabúdali na potreby našej tlače, ktorá je našou zbraňou i oporou, naším poučením, ktoré prichádza až do Vašich domovov.

Mitroforný protojerej Andrej Stepanovič Šlepecký

(NA 80. VÝROČIE NARODENIA)

Náš jubilant, známy dlhoročný karpatoruský cirkevný a spoločenský pracovník, o. mitr. prot. Andrej St. Šlepecký, ktorý sa dožil 6. decembra t. r. osemdesiatich rokov svojho života, si plne zaslúži, aby sme mu k jeho životnému výročiu čo najsrdečnejšie blahoželali.

Otec Andrej sa narodil 6. decembra 1894 vo Veľkom Bukovci, na Prešovsku. Do školy chodil v rodnej dedine a vo Svidníku. Keďže nemal možnosť nadobudnúť u nás vyššie vzdelanie, roku 1912 opustil vlasť, odišiel do Ameriky, kde vstúpil do pravoslávneho duchovného seminára v Tenefley, N. Jersey, ktorý úspešne absolvoval a 20. 8. 1916 bol vysvätený na kňaza v katedrálnom chráme sv. otca Nikolaja v New Yorku. Dostal sa potom na farnosť Manvill, ktorú organizoval a upevňoval. Už tu ukazal otec Andrej, že nie je len dobrým kazateľom slova Božieho, ale i pozoruhodným organizátorom. V tom čase mnohé farnosti postrádali všetko; ale otec Andrej prechádzal z farnosti na farnosť, aby pomáhal. Tak ho poznáme z jeho účinkovania na farnosti v Alentown, Alfe, Urey, Olifant, Nanticock a inde, a od septembra 1929 sa stáva predstaveným farnosti sv. Michala v St. Clare v Pensylvánii. Tu sa stáva pravým hospodárom svojej veci. Jeho farnosť pod jeho vedením rýchlo napreduje, rýchlo bol vybudovaný monumentálny chrám sv. Michala, ktorý sa stal pevným základom karpatoruskej pravoslávnej farnosti v St. Clare. Počas účinkovania v tomto meste vychoval tri generácie verné pravoslávju v cudzom prostredí. Vo vedení tejto farnosti videl otec Andrej zmysel svojho života. Avšak nielen cirkevné, ale i kultúrne, národnostné a sociálne veci ho plne zaujali. V roku 1932 bol jednomyseľne zvolený za duchovného vedúceho Spolku ruských pravoslávnych bratstiev v Amerike a v tejto funkcii pracuje už vyše 40 rokov. Jeho dom je vždy otvorený pre priateľov. Mnoho práce vložil otec Andrej pre vec rozšírenia pravoslávia v Amerike. A úspechy? Tisícky našich ľudí našli útočište v pravoslávnej cirkvi. I na poli vedecko-publicistickom bol prot. o. Andrej Šlepecký veľmi aktívny. Len na stránkach novín „Ruský vestník", orgánu spomí-

naného spolku, bolo uverejnených vyše tisíc jeho článkov, takisto i v iných novinách. Bol členom redakčnej rady historicko-literárneho zborníku „Prjaševščina" (Praha, 1948).

Od roku 1916 otec Andrej sa živo zúčastňuje spoločenského života v starej vlasti i v Amerike. Materiálne podporuje karpatoruských študentov a sociálne ustanovizne. Doteraz je dobrodincom svojho rodného kraja. Od r. 1945 je splnomocnencom Komitétu na obnovu imania prešovskej a michalovskej eparchie. Vďaka jeho pomoci a pomoci obetavých ruských ľudí, bolo vybudovaných veľa pravoslávnych chrámov, okolo ktorých sa sústreďuje mnoho jeho krajanov, pravoslávnych veriacich a veľkolepý chrám — pamätník v Medzilaborciach a katedrálny chrám sv. Alexandra Nevského v Prešove navždy zostanú darom o. mitroforného protojereja Andreja Šlepeckého. I oprava starého monastierskeho chrámu na Bukovej Hôrke, prevedená r. 1967, bola urobená s pomocou a obetavosťou nášho jubilanta a iných pravoslávnych veriacich. Na tento chrám venoval do rúk kurátorov otec Andrej 50 000 Kčs.

Mnoho priateľov má otec Andrej. Na znamenie vďaky za veľkú prácu v prospech sv. pravoslávia v rodnom kraji r. 1936 bol otec Andrej jednomyseľne zvolený za čestného člena Spolku karpatoruských pravoslávnych študentov „Prolom" v Prahe, v r. 1949 bol taktiež jednomyseľne zvolený za biskupského administrátora karpatoruskej pravoslávnej eparchie v Amerike, v roku 1967 bol vyznamenaný snemom biskupov ruskej pravoslávnej cirkvi v Amerike mitrou a rôznymi pochvalnými diplomami.

Vysoko ocenili mnohostrannú činnosť otca Andreja spoločenskí činitelia rôznych spoločností na celom svete. Všetci v ňom nachádzajú dobrého pastiera, vzorného pracovníka na nive Hospodinovej a pevného obrancu starých tradícií ruských na Zakarpatsku. Tieto tradície viac ako polstoročia zasieval v Amerike, aby položil základy pre ďalší rozvoj pravoslávnej cirkvi v Amerike.

Keď spomíname 80. výročie narodenia nášho vzácneho jubilanta, d. o. mitr. prot. A. Šlepeckého, dovoľujeme si mu z celej duše blahoželať, zaželať mu dobrého zdravia, úspechov v ďalšej práci pre blaho pravoslávnej cirkvi a jej veriacich. Prajeme mu, aby diela jeho rúk večne prinášali plody, aby sa nimi živili vnukovia a pravnukovia, vďačné budúce pokolenia, aby nikdy nikto nezabudol na otca Andreja.

Na mnohaja i blahaja lita!

M. A. Alexandrov

PETRA V PREŠOVE upozorňuje, že *prijíma objednávky na Pravoslávny cirkevný kalendár 1975*, ktorý čoskoro vyjde z tlače.

REDAKCIA znovu upozorňuje, že treba obnoviť predplatné na časopis ODKAZ a ZAPOVIT sv. Cyrila a Metoda na rok 1975, a to u poštového doručovateľa, ale aj na Vašej miestnej pošte.

Bajerovce: pravosl. deti so svojím otcom duchovným prot. J. Frickým po prvej sv. spovedi

Zo života prešovskej eparchie

Archijerejské bohoslužby a vysviacky chrámov

● Dňa 20. X. 1974 Preosvietený vladyka Nikolaj v sprievode d. o. prot. P. Spišáka, riaditeľa ER v Prešove **zavítal do Krajnej Porúbky** (filiálky Medvedzieho, okr. Svidník). Tu pravoslávni veriaci spolu so svojím otcom duchovným Št. Oprondekom oslavovali radostný duchovný deň — **posviacku nového chrámu Božieho**, ktorý si vlastnými silami vybudovali. Preosvietený vladyka Nikolaj, biskup prešovský, spolu s duchovenstvom vykonal **najprv slávnostnú posviacku chrámu a potom sv. archijerejskú liturgiu.** Slávnostnú kázeň po sv. evanjeliu predniesol d. o. I. Sivík z Vápeníka. **Na konci bohoslužieb Preosvietený vladyka srdečne poďakoval veriacim, kurátorom a správcovi farnosti za ich veľkú prácu pri budovaní nového domu Božieho a požiadal ich, aby všetci radi chodili do tohto chrámu sa pomodliť ze spásu svojich duší. Napokon venoval zboru kurátorov pochvalný diplom.**

● V nedeľu dňa 27. X. 1974 **veriaci pravoslávnej farnosti Becherov privítali vo svojom chráme Preosvieteného vladyku Nikolaja, ktorý v sprievode d. o. P. Spišáka im prišiel vysvätiť chrám po oprave a vymaľovaní. Po vysviacke odslúžil Preosvietený vladyka s duchovenstvom archijerejskú sv. liturgiu. Slávnostnú kázeň predniesol d. o. prot. V. Matejka. Na konci bohoslužieb Preosvietený vladyka Nikolaj sa prihovoril k prítomným a úprimne im poďakoval, veriacim i kurátorom i správcovi far-**

nosti d. o. Jurajovi Čokinovi za vynaloženú prácu a lásku k chrámu Božiemu v Becherove.

Ustanovenie:

● D. o. prot. Pavel Pidanič, správca farnosti Lukov a okr. arcidekan okresu Bardejov, bol dňom 15. 8. 1974 ustanovený za predsedu misijného odboru pri Eparchiálnej rade pravoslávnej cirkvi v Prešove. — D. o. prot. Fedor Sisák bol dňom 15. X. 1974 ustanovený za správcu farnosti Vyšná Jablonka, okr. Humenné.

Zo života michalovskej eparchie

Mierová činnosť

● Pri príležitosti osláv 30. výročia SNP sa vo Zvolene konalo dňa 10. 9. t. r. regionálne zasadanie Kresťanskej mierovej konferencie. Na zasadaní sa za michalovskú eparchiu zúčastnil Preosvietený vladyka Cyril, biskup michalovský.

Ustanovenie:

● D. o. Peter Semanco, správca pravosl. farnosti v Cejkove, okr. Trebišov, bol s platnosťou od 1. októbra 1974 ustanovený za správcu pravosl. farnosti Pozdišovce, okr. Michalovce.

● D. o. Mikuláš Sedlický, správca pravosl. farnosti v Zempl. Hradišti, okr. Trebišov, bol s platnosťou od 1. októbra 1974 ustanovený za správcu pravosl. farnosti v Cejkove, okr. Trebišov.

● D. o. Andrej Fejo, správca pravosl. farnosti v Pozdišovciach, bol s platnosťou od 1. októbra 1974 ustanovený za správcu pravosl. farnosti v Zemplínskom Hradišti, okr. Trebišov.

● D. o. Ján Hatrák, správca pravosl. farnosti Strážske, po výkone základnej vojenskej služby dňom 1. októbra 1974 opäť nastúpil do práce na svojom predošlom pôsobisku — ako správca pravosl. farnosti Strážske, okr. Michalovce.

Tradičné odpustové bohoslužby

● V nedeľu dňa 29. septembra 1974 v Nižnej Ryhnici sa konali tradičné odpustové bohoslužby pri príležitosti chrámového sviatku — Pokrovu Presvätej Bohorodičky. Slávnostnú sv. liturgiu odslúžil d. o. Ladislav Fedor z Podhoroďa spolu s d. o. Jurajom Mitrikom, správcom miestnej farnosti. Ľudový spev viedol br. Ján Gliganič, absolvent PBF. Odpustovú kázeň predniesol d. o. Fedor.

● V nedeľu dňa 6. októbra 1974 sa konali v pravoslávnom chráme v Šamudovciach odpustové bohoslužby pri príležitosti chrámového sviatku Pokrovu Presvätej Bohorodičky. Slúžil d. o. Ján Mantič z Úbreža a správca miestnej farnosti d. o. Ján Holonič. Ľudový spev viedol brat kantor Juraj Fedor. Príležitostnú kázeň predniesol d. o. Ján Mantič.

● V nedeľu 13. októbra 1974 pravoslávni veriaci z Beňatiny, okr. Michalovce, radostne oslávili svoj tradičný chrámový sviatok, zasvätený Pokrovu Presvätej Bohorodičky. Slávnostnú sv. liturgiu odslúžil d. o. Štefan Ciba z Ruského Hrabovca za asistencie správcu miestnej farnosti d. o. Ladislava Fedora. Na tému sviatku kázal d. o. Št. Ciba.

Vzácna návšteva

● Obyvatelia Kašova — rímskokatolíckeho, gréckokatolíckeho i pravoslávneho vierovyznania až do roku 1968 striedavo vykonávali svoje náboženské obrady v miestnom spoločnom chráme v Kašove. Dňa 23. decembra r. 1968 bolo však pravoslávnym znemožnené naďalej spoluužívať tento chrám. Následkom toho sa pravoslávni v Kašove ocitli v kritickej situácii, ale rozhodli sa, že za

Z cirkevných slávností v Kašove — Jeho Blaženstvo Dorotej žehná veriacim

akýchkoľvek okolností zostanú verní svojej pradedovskej viere pravoslávnej. Spočiatku sa zhromažďovali na okraji dediny, v lesnej malej kaplnke zasvätenej Pokrovu Presvätej Bohorodičky, a potom sa rozhodli, že si postavia nový, vlastný, pravoslávny chrám v Kašove. S pomocou Božou prekonali všetky prekážky a ťažkosti, a bolo ich nemálo, a svojpomocne si vybudovali pravoslávny chrám, zakúpili dva zvony, zakúpili všetko potrebné. Keď už bol chrám úplne hotový, pozvali Jeho Blaženstvo, metropolitu pražského a celého Československa Doroteja, aby láskavo navštívil ich obec a pri príležitosti sviatku Pokrovu Presv. Bohorodičky vykonal vysviacku nového pravoslávneho chrámu. A tak v nedeľu dňa 6. októbra 1974 pricestoval do Kašova na kanonickú vizitáciu Jeho Blaženstvo metropolita Dorotej v sprievode Preosvieteného vladyku Cyrila, biskupa michalovského, d. o. mitr. prot. Mikuláša Ščerbeja, riaditeľa ER, a bohoslovcov I. Belejkaniča a J. Halandu. Milých a vzácnych hostí srdečne privítali pravoslávni veriaci Kašova podľa starého slovanského zvyku chlebom a soľou a chlapci a dievčatá predniesli privítacie básne a podali hosťom kytice živých kvetov. V chrámových dverách privítal obidvoch vladykov doterajší správca farnosti d. o. Peter Semanco. Vysvätenie nového pravoslávneho chrámu v Kašove a slávnostnú archijerejskú sv. liturgiu odslúžil Jeho Blaženstvo metropolita Dorotej za asistencie Preosvieteného vladyku Cyrila, d. o. mitr. prot. M. Ščerbeja, d. o. Petra Semanca, d. o. Mikuláša Sedlického. Ľudový spev viedol br. kantor Moňak. Počas sv. liturgie kázal Jeho Blaženstvo metropolita Dorotej. Okrem iného srdečne poďakoval pravoslávnym veriacim z Kašova za ich vzornú lásku k pradedovskej pravoslávnej cirkvi a na znamenie uznania ich svedomitej práce a milodarov Jeho Blaženstvo metropolita Dorotej udelil pravoslávnym veriacim a kurátorom cirkevný pochvalný diplom. Preosvietený vladyka Cyril vyjadril v mene duchoven-

stva a veriacich, i v mene vlastnom metropolitovi Dorotejovi najúprimnejšiu vďaku za otcovskú lásku a pozornosť, ktorú preukazuje potrebám pravoslávnej cirkvi. Pred ukončením slávnosti d. o. prot. M. Ščerbej vyjadril srdečné poďakovanie býv. správcovi d. o. Petrovi Semancovi za jeho doterajšiu prácu v prospech sv. pravoslávia a predstavil a uviedol novoustanoveného správcu pravoslávnej farnosti Kašov d. o. Mikuláša Sedlického, ktorému zaželal veľa úspechov a Božieho požehnania v jeho ďalšej dušpastierskej práci. Jeho Blaženstvo metropolita Dorotej napokon udelil všetkým prítomným svoje arcipastierske požehnanie.

(M. Š.)

POSMRTNÁ SPOMIENKA

Dňa 18. septembra 1974 **zosnul po dlhej chorobe duchovný michalovskej eparchie** o. JURAJ HORKAY, ktorý bol už niekoľko rokov mimo duchovenskej činnosti na predčasnom dôchodku. Nebohý sa narodil r. 1933 v Byšte z rodiny maloroľníka. **Po ukončení bohosloveckého štúdia odchádza r. 1955 na farnosť Sačurov, potom do Šamudoviec. Dodnes naňho spomínajú i veriaci z Krasnoviec, Močarian, Pozdišoviec.** Bol dobrým kazateľom, organizátorom i spevákom, žiaľ, jeho choroba mu nedovolila dlho účinkovať na našich farnostiach. Odchádza a zostávajú po ňom 4 deti. **Dňa 20. septembra sa s ním prišli rozlúčiť do rodného domu a tamojšieho chrámu veriaci i z okolia, z farností, kde pôsobil ako duchovný, rodinní príslušníci, priatelia, spolužiaci nebohého a veriaci iných vierovyznaní.** Pohrebné obrady vykonal miestny duchovný o. Juraj Kačala, d. o. J. Mantič, d. o. Št. Horkaj a duchovní z okolia. **Pohrebnú kázeň predniesol d. o. J. Kačala, za všetkých sa rozlúčil d. o. Št. Horkaj.** Za smutného vyzváňania byštianskych zvonov a zvonov v Šamudovciach bol nebohý uložený k večnému odpočinku.

Manželka nebohého touto cestou vyslovuje súčasne všetkým poďakovanie za kvetinové dary a za prítomnosť na pohrebe, ktorou jej i deťom pomohli zmierniť bolesť nad odchodom manžela a otca. Takisto ďakuje otcovi duchovnému zo Šamudoviec a jeho veriacim.

Viečnaja pamjať.

Št. Byšťanský

POSMRTNÉ SPOMIENKY

Po ťažkej chorobe odovzdal svoju dušu Stvoriteľovi dňa 1. novembra 1974 v Prešove brat JÁN TIMAN, **predseda kurátorského zboru pravoslávnej cirk. obce Kružľová, vo veku 50 rokov.** Nebohý pochádzal z Kružľovej, z chudobnej roľníckej rodiny. Bol nielen dobrým manželom a otcom, ale i dobrým pracovníkom — kurátorom pravoslávnej cirkvi. Statočne pracoval i na miestnom JRD. Veľa práce venoval nebohý výstavbe nového pravosl. chrámu, za čo bol vyznamenaný pochvalným diplomom od Preosvieteného vladyku Nikolaja, biskupa prešovského. Pohrebné obrady vykonal miestny duchovný d. o. D. Lipinský a d. o. prot. J. Sivík z Vápeníka.

Viečnaja pamjať.

Dňa 29. X. 1974 tíško odovzdal svoju dušu Stvoriteľovi brat PETER KRENICKÝ, **kurátor pri pravoslávnom katedrálnom chráme v Prešove, vo veku 73 rokov.** Nebohý sa narodil 22. 4. 1901 vo Vojkove (Poľsko). Od 1926 r. však žil v našej republike, kde si založil i rodinu. Ovdovel, ale r. 1963 sa znovu oženil a žil v Prešove. Za svoju veľkú lásku, vernosť a oddanosť k pravoslávnej cirkvi bol zvolený za kurátora pri katedrálnom chráme v Prešove. **Svoju oddanosť ukázal najmä v r. 1968, keď zostal verný našej pravoslávnej cirkvi. Keď pravoslávni veriaci museli v onom neblahom roku prejsť do malého chrámu sv. Alexandra Nevského, pričinil sa aj on svojou prácou o jeho zveľadenie a rozšírenie.**

Slávnostný pohreb sa konal dňa 1. XI. 1974 na prešovskom cintoríne za účasti veľkého počtu veriacich. **Pohrebné obrady vykonal d. o. prot. Roman Ferenc, správca farnosti, d. o. prot. Juraj Kuzan, predstavený katedrálneho chrámu, a d. o. prot. Michal Kopčík, účtovník ER.**

Nech dobrotivý Isus Christos bude jeho duši Sudcom spravodlivým a za jeho oddanosť cirkvi pravoslávnej nech sa mu odmení stonásobne.

Viečnaja pamjať.